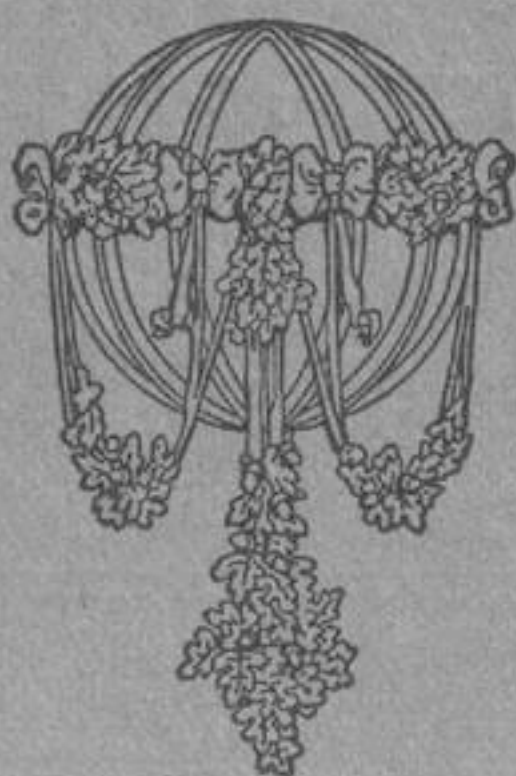

AMERIKA ESPERANTISTO

DECEMBER, 1921

OFFICIAL ORGAN OF
THE ESPERANTO ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA

**LEIPZIG-A
SPECIMENFOIRO**
FOIRO
POR TEKNIKO KAJ KONSTRUIFAKO

Printempa Foiro 1922 de la 5^a ĝis 11^a de marto
Aŭtuna Foiro 1922 de la 27^a de aŭgusto ĝis 2^a de septembro

**La centra merkato por la internacia
komerco kaj ofertado**

Same grava por ekspozantoj kaj por aĉetantoj
Informojn donas kaj aliĝojn akceptas

**MESSAMT FÜR DIE MUSTERMESSEN
IN LEIPZIG**
(Foiroficejo por la Specimenfoiroj en Leipzig)

JOHANNES TZECHICHOLD · LZG · 1921

ATTENTION! ESPERANTISTS!

The LLANO PUBLICATIONS

record the doings of the Llano Co-operative Colony in Louisiana. This group of co-operators are using Esperanto largely and aim to use it in their every day work. It is probably the only community of its kind. Children are taught Esperanto in the High school course. They are also co-operating in the production and distribution of the necessities of life. They have a beautiful social life in a healthy happy community. Write for literature and ask for a sample copy free.

LLANO CO-OPERATIVE COLONY

Leesville, Louisiana.

DEZIRAS KORESPONDI

Four insertions: 25 cents. Announcement consists only of name and full address. Additional matter: 10 c. per line or fraction thereof.

Kvarfoja anonco: 5 poŝtaj respond-kuponoj. Anonco konsistas nur el nomo kaj plena adreso. Plia linio aŭ parto: 2 r. k.

S-ro Jonas K. Miliauskos, Dideye Vilniaus G-ve, No. 14, Kaunas, Lithuania, Europe.

Arthur A. Smith, Van Wert, Ohio, U. S. A. (Usono) deziras korespondi kun artistoj kaj fotografoj, aŭ spertuloj aŭ lernantoj, vi-
vantaj en ia loko de la mondo.

Herbert A. Wallace, 1915 No. 13th St., Kansas City, Kans.

XIV:a Universala Kongreso de Esperanto

en Helsinki — Helsingfors, Finnlando, la 6—12 de Aŭgusto 1922

ALIĜILO.

I.

Mi subskribinto aliĝas al la XIV:a kiel — kongresano — helpkongresano¹⁾.

Familia nomo: S-o, S-ino, F:ino¹⁾ ²⁾ .....

Antaŭnomo: .....

Titolo: .....

Profesio: .....

Nacieco: .....

Gepatra lingvo: .....

Lando (Ŝtato): .....

Provinco: .....

Urbo: .....

Strato kaj №: .....

Mi estas ano de la Esperantista Grupo .....

en .....

Ano de UEA — jes — ne? Mi estas esperantisto de la jaro .....

Kune alvenos la jenaj samfamilianoj (nomo kaj titolo)

So, Sino, Fino: .....

So, Sino, Fino: .....

So, Sino, Fino: .....

So, Sino, Fino: .....

So, Sino, Fino: .....

II.

Kotizo: Montrita en tabelo. Ĉiu pagas en la mono de sia lando. Samideanoj el landoj kun aliaj monunuoj, krom tiuj en la tabelo montritaj, pagu aŭ dolarojn, ŝilingojn aŭ frankojn aŭ petu pri speciala arango. Pluaj samfamilianoj pagas nur 60 % de la kotizo, Post la 1:a de Junio 1922 la kotizo altiĝos je 50 %.

Mi mendas: (rigardu la tabelon de la prezoj)

1 Kongresan karton por mi . . . . .

Kongresajn kartojn por samfamilianoj . . . . .

„ „ „ helpkongresano . . . . .

Kongresajn poŝtkartojn . . . . .

Foliojn de 30 kongresaj glumarkoj, 3 diversaj . . . . .

Turistan gvidlibron „Vojaĝado en Finnlando“³⁾ . . . . .

jarkol. de „Esperanta Finnlando“ 1922 . . . . .

Transportota .....

¹⁾ Forstreku la netaŭgan. ²⁾ Skribu tre legeble aŭ prefere skribmaŝine. ³⁾ Aperos en februaro—marto 1922.

Transportita

Krom tio mi sendas:

por esti deponita en mia konto ĉe la kongresa banko . . . . .

donaco al la kongresa kaso . . . . .

donaco por la blindula eldona kaso . . . . .

Tiel mi sume sendas

per tio-ĉi en registrita letero — per bankĉeko — kontante.

Por la Garantia Kapitalo mi notas Fmk. ....

III.

Mi deziras lui ..... ĉambro(j)n kun ..... lito(j) por ..... tagoj en
hotelo 1.a grada — hotelo 2.a grada — hejmo por vojaĝantoj — hospizo.

Mi deziras ..... lito(j)n en privata loĝejo por ..... tagoj.

Mi deziras loĝi en komuna malkara loĝejo kaj mendas ..... lito(j)n por ..... tagoj.

Mi estas — ne estas — vegetarano.

Mi alvenos certe — proksimume — la ..... de Aŭgusto.

IV.

Mi intencas resti en Finnlando ..... tagojn — semajnojn — antaŭ — post — la
kongreso kaj petas informojn pri turistaj vojaĝoj — banlokoj —
(notu dezirojn) .....

Mi intencas dum la kongreso ĉeesti la fakajn kunsidojn de .....

Mi interkonsentis kun la redakcio de la gazeto ĉiutaga — semajna, monata
ilustrita — neilustrita .....
aperanta en .....
pri publikigo de antaŭkongresaj novaĵoj, farotaj de mi laŭ la komunikoj de LKK, kaj de post-
kongresa raporto laŭ artikolo kaj ilustraĵoj, kiujn bonvolu sendi al mi por traduko kaj enpresigo.

Loko kaj dato: .....

Subskribo: .....

Amerika Esperantisto

American Esperantist

WEST NEWTON 65, MASS.

Subscriptions, etc. to Boston Office, redakcia adreso, 12 Ash St. Pl., Cambridge 38, Mass.

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

One Dollar a Year.

Single Number 10 Cents.

Po Dudek Respond-Kuponoj aŭ Du Spesmiloj (Oraj) Jare.

Every article in this magazine (unless expressly excepted) may be translated or reprinted without further permission.

Published Monthly by

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

The Esperanto Office, Pierce Bldg., Copley Sq., Boston, Mass., Usono.

Vol. 29.

December, 1921.

No. 2.

ESPERANTO IN THE SCHOOLS

Esperanto holds out certain inducements to the three classes of schools: the public school, the business school, and the private school. Esperanto is not yet a regular public school subject of any of the greater European countries (except perhaps Russia), but it has obtained official status in local communities and in the smaller nations. Our first great victories will come—or we may say are coming—in the lands where the help of an interracial language is most needed; in Finland, Esthonia, Livonia, Latvia, Poland, Ukraina, Rumania, Hungary, Czechoslovakia, Jugoslavia, Bulgaria, Greece, and other small states. Next are coming the countries bordering on and trading with these states, and perhaps last of all self-sufficient and complacent Uncle Sam.

There is no reason for supposing that the public school authorities of America are today even considering the introduction of Esperanto courses, and until there is a public majority favorable, public school courses should be optional only. But even for optional courses the parents must either be willing to be convinced of Esperanto's use or else have complete confidence in the judgment of their school authorities who take such action.

For these reasons we may reasonably expect that first will be opened the minds of leading private educators. We ask those educators, bold in their convictions and not slavishly subservient to mass apathy or antipathy to change, to consider calmly whether Esperanto would be worth while in their curricula. We present our claims merely, citing some authority for them and asking only fair investigation and judgment.

The first question is one of time.

We give an estimate for intermediate and advanced pupils in units of some 200 to 300 hours in and out of school in America. We make no claim that our figures would apply in case of actual in-residence study of these languages. The parentheses indicate full conversational use. We assume that Esperanto is the first studied.

Esperanto alone 1 (2).

One foreign language 4 (8).

Two foreign languages 7 (14).

Three foreign languages 10.

Esperanto, the mean of the Aryan languages as an introductory.

Esperanto (2) and one foreign language 3 (7), total 5 (9).

Esperanto (2) and two foreign languages 5 (11), total 7 (13).

Esperanto (2) and three foreign languages 7, total 9.

At present Latin is largely used, for historical reasons, tho confessedly difficult.

Latin 5 and one foreign language 3 (7), total 8 (12).

Latin 5 and two foreign languages 5 (11), total 10 (16).

Latin 5 and three foreign languages*, 8, total 13.

*One not a Romance Language.

To understand the basis of our estimates see "Teachers' Number," *Amerika Esperantisto*, April, 1919. For reports of the actual practical experience we refer you to the British experiments at Eccles and other schools and the report of the investigating Parliamentary committee thereon. Send for "Esperanto in the School," or any information to the Esperanto Office, 507 Pierce Building, Boston 17, Mass. Or, for a *sen parte* opinion, why not consult the International Research Council's Committee on International Auxiliary Language, 1701 Massachusetts Avenue, Washington, D. C., U. S. A.

One other factor in a true time comparison is the fact that Esperanto obviates the need of learning to write and speak in foreign languages. Esperanto does not aim to displace English at home and does not claim to be the only foreign language worth study. It does claim to be the only non-home language for conversational use worth learning in the homeland.

Aside from the time-saving Esperanto presents, several notable advantages also accrue.

Logically Esperanto, while not without a few idioms, is in use essentially a selection and combination of exact idea word-elements, chosen from the common modern Aryan word-stock. The result is that every word is marvelously precise and unmistakable.

Grammar is forcibly impressed upon the student by the constant word terminations, and becomes a clear and ineffaceable possession of the student. For this reason several educators have counseled the study of Esperanto before that of English grammar.

Spoken use of Esperanto can hardly be guaranteed here in America but thruout Eurasia are thousands of Esperanto clubs and thousands of delegate-consuls of the world-wide *Universala Esperanto Asocio* who are pledged to perform every possible friendly service to their fellow-Esperantists. A traveller, say in Russia or Japan, has only to write ahead of his itinerary and time of arrival and he

will find active help and a welcoming greeting in Esperanto.

The thoughtful educator will no doubt be equally impressed with the ethical side of Esperanto, the "Esperantism," for the Esperanto world is permeated with a spirit not of individual acquirement but of practical idealism.

A **definite means to world peace** and concord is what we see in Esperanto. As Esperantists we propose not to sigh for it but to strive for it.

Neutrality in religion and politics is one of the fundamental tenets of the Esperantist associations, altho practically all the great sects from the Roman Catholic to the Theosophist, recognizing the value of Esperanto to their own purposes, have organizations and publications in the language.

In other departments, too, as in **medicine or science**, Esperanto promotes acquaintance with the views of others, while in no way requiring us to give up our own. We, of course, do not guarantee that it will not in time modify and broaden the opinions of its users.

Esperantism presents a **definite altruistic** purpose, it as yet guarantees no certain financial reward, but only service, a labor of love. The benefit therefrom is to embrace all humanity; needless to say there is no color line nor race line to Esperantism.

Esperanto is not necessarily absolutely perfect, but we have yet to see any improvement or substitute that has any relative appeal to the vast numbers now trying out Esperanto. If changes come, they will be small and gradual, well weighed by acknowledged and competent authority and backed by the Esperantists as a unit. The hundred and one individual's language projects and "improvements," whatever their merits as theories, are numerically and practically insignificant, and a mere irritant to the world movement.

ESPERANTO LIGILO AND THE BLIND

Whatever the uses Esperanto has for each one of us, to the blind it is a miracle-working instrument. Into their lives of isolation and darkness it brings the light of comradeship. It gives them a new joy, a fresh interest, a richer and more beautiful existence. It brings to their hearts a great enthusiasm, fills their spirits with brilliant aspirations, new hopes and aims, enables them, thru reading "Esperanto Ligilo" to join in with the daily life of the blind of every land. They cease to be isolated sufferers; become brothers and friends.

Up to now the blind have received this blessing of Esperanto thru the tireless efforts of a few: notably Cart, Stejskal, Jung, Merrick, and Thilander, who have given a great part of their lives to provide literary treasures for the blind. The centre of their work has been in "Esperanto Ligilo," which holds over 600 blind readers together. Now this magazine is endangered. 3,000 spesmiloj—\$1,500—a year are needed to keep it alive.

All the magazines and all delegates of the U. E. A. are asked on the first week of January to collect a sum every year for "Esperanto Ligilo." Think not that others will send enough money, do your best

to make it a success. Look to the heavens, the sun, the moon and the stars and as a thank-offering that the Good God gave you sight send a gift for this aim of sympathy and love.

Send the money thru your U. E. A. delegate, A. E., or direct to W. Percy Merrick, Woodleigh, Shepperton, England.

—Translated summary from Esperanto of John Merchant, v. prez. B. E. A.

Parolado de Prezidanto Harding je la Malfermo de la
KONFERENCO PRI LA LIMIGO DE MARŜIPAROJ
de la Mondo

S-ro Sekretario kaj Kongresanoj; Sinjorinoj kaj Sinjoroj: Estas granda kaj feliĉa privilegio bonvenigi la delegitojn de ĉi tiu konferenco en la kapitalo de Usono. Ne nur estas kontentigo bonvenigi vin, ĉar ni estis antaŭ nelonge partoprenantoj de komuna afero, en kiu partoprenataj oferoj, kaj malĝojoj, kaj triumfoj kunligis niajn naciojn pli firme, sed estas kontentige paroli al vi, kiel por-parolanto por nacioj kies konvinkoj kaj servemaj agoj tiel multe rilatas al la feliĉeco kaj malĝojo de la homaro.

Neeble estas tro taksi la gravecon de tia konferenco. Estas ne malkonvena fanfaroni, nenia malestimo de aliaj nacioj, kiuj, kvankam ili ne estas reprezentataj, restas respektigataj, deklari ke la konkludoj de ĉi tiu konferenco grave influos ĉian homan progreson—la sorton de la mondo.

Jen kunveno, mi ja kredas, kiu estas konstato de la vigligita konscienco de la civilizacioj de la 20a centjaro. Ĉi tiu ne estas kunveno de memriproĉo nek kunsido de malĝojoj; nek konferenco de venkantoj por difini kondiĉojn de soldado, nek konsilio de nacioj penante refarigi homaron. Plimulte estas renkontiĝo, el ĉiuj partoj de la mondo, por plibonigi la ecojn de homaro, por malgrandigi la kulpojn en niaj internaciaj interrilatoj.

Parolante kiel oficiala garantianto por la invito, mi opinias ke mi rajtas diri, ke la voko ne estas de Usono sola, pliĝuste ĝi estas la eldirita vorto de militlacigita mondo, baraktanta por restarigo, malsatanta kaj soifanta por pli bona kunuleco; de homaro alvokanta helpon kaj peteganta certigon de daŭra paco.

Facile estas kompreni tiun tutmondan celadon. La gloro de triumfoj, la ĝojaĵo pri elfaro, la amo de libereco, la sindono al la patrujo, la doloro de malĝojoj, la ŝarĝoj de ŝuldo, la dezerteco de ruiniĝo—ĉiuj ĉi tiuj estas simile taksitaj en ĉiuj landoj. Ĉi tie en Usono, ni ĵus turnis nin de la enterigo de nekonata soldato usona, kiam nacio malĝojas pagante al li respekton. Ĉu estis dirite aŭ ne, cent milionoj el nia popolo estis resumigantaj la neforkulpigeblan kaŭzon, la nekalkuleblan koston, la neeldireblajn malĝojojn, kaj elstaris tie la ĉiam urĝa demando: Kiel povos homaro senkulpigi sin se [eĉ] Dio pardonos? Homa malamo postulas neniun tian imposton; al ambicio kaj avido oni devas ĝin nedoni. Se malkompreno responda estas, ni forpelu ĝin, kaj interkompreno regu kaj starigu bonvolon reganta ĉie. Ĉiuj el ni postulas liberecon kaj justecon. La

unu ne troviĝas sen la alia, kaj oni devos ilin teni nedisputebla posedo de ĉiu popolo. Rajtoj desiaj estas de Dio, kaj la tragedioj de la mondo devenas de la provado ilin nei. Hodiaŭ la mondo translimigas ĝuadon de tiuj per armado por defendo aŭ fortinado, kvankam racieco mem postulas konstaton de ili per komuna kompreno.

El la kataklismo de la mondmilito stariĝis novaj kunulecoj, novaj konvinkoj, novaj esperegoj. Nia tasko estas plej bone uzi ilin. Mondo ŝanceliĝa de ŝuldo bezonas sian ŝarĝon levota. Homaro skuita de malica detruo volas kiom eble plej malgrandigi la perantojn de tia detruo. Rigardante la nemezureblan koston de la milito kaj la daŭran ŝarĝon de armilaro, ĉiuj pensemaj popoloj deziras veran limigon de armado, kaj volas ke milito estu mallegitimigita. En plej serioza pripenso la cent milionoj de la mondo, kiuj pagas dum paco kaj mortas dum milito, deziras ke iliaj ŝtatestoj turnu la pordetruajn elspezojn en rimedojn por konstruado, celante pli altan staton por tiuj kiuj vivos kaj sekvos.

Ne nur estas, ke la mondo ne povas realĝustigi sin, kaj forjeti la troajn ŝarĝojn, sen helpo de la ĉefoj de homaro. Milito kreskas progreseme kruela kaj pli detrua, de la unua registrita barakto, ĝis tiu ĉi sortgraveda tago, kaj la renverso de tiu vico decus al nia fanfara civilizado.

Sinjoroj de la konferenco, Usono bonvenigas vin per neegoistaj manoj. Ni sentas nenian timon; ni havas nenian malnoblan celon; ni suspektas neniun malamikon; ni pripensas nek konkeronte nek konkerote. Kontentaj je nia posedaĵo, ni ne deziras la havaĵon de alia. Ni nur volas kun vi efiki tiun pli laŭdindan noblan faron, kiun neniun nacio sola povas fari.

Ni volas kunsidi kun vi je la tablo de internacia kompreno kaj bonvolo. Efektive ni avide volas renkonti vin sincere por inviti kaj proponi kunhelpadon. La mondo postulas pripenseman rigardadon de la ekzistanta stato, kaj la komprenon, ke ne ekzistas resanigilo sen ofero, ne de unu, sed de ĉiu el ni.

Mi ne aludas fordonotajn rajtojn, nek mallarĝotan liberecon, nek neotajn celojn, nek nekonsiderotajn naciajn necesojn. Nia respubliko nek petus nek cedus ĉi tiojn. Ne necesas humiligi ies fieron aŭ subakvigi iun naciularon, sed mi volas interŝanĝon de spirito kompromitantan ĉiujn el ni al malpli da militpreparo kaj pli da ĝuado de feliĉa paco.

La pli altaj esperoj venas el la spirito de nia kunenveno. Estas nur justeco konstati diversajn bezonojn kaj apartajn situaciojn. Nenio elfariĝos se oni malrespektas naciajn timojn. Prefere, ni agu kune por forigi la kaŭzojn de timoj. Tio ne fariĝos per intrigo. Pli granda garantio troviĝas en interŝanĝoj de nuraj honesto kaj rekteco inter viroj deciditaj plenumi, kiel taŭgas al ĉefoj el nacioj, kiam civilizado mem estas veninta al sia kriza provo.

Ne estas malkonstateble ke registaro malsukcesas kiam troeco da ĝia kosto rabas de la popolo la vojon al feliĉeco kaj la okazon por ebla atingado. Se la pli bonegaj sentimentoj ne estus instigantaj, la sobrigaj, severaj faktoj de troa kosto kaj la elokventeco de ekonomio instigus nin malgrandigi niajn armilarojn. Se la koncepto pri

pli bona ordigo ne altiras, do ni pripensu la ŝarĝon de daŭrigita konkurso.

Oni ne povas nei, ke la mondo balanciĝas tra la epokoj sen atento al ĉi tiu alvoko el la viroj pli bonkoraj. Sed tiu sama mondo neniam antaŭe tiom tragedie devige konceptis la vanegecon de la regado de agiteco, kiam racio kaj konscienco kaj kunuleco elmontras pli noblan vojon.

Mi povas oficiale paroli nur por nia Usono. Niaj cent milionoj malkaŝe deziras malpli da armilaro kaj neniom da milito. Tute liberaj de artifiko, certaj en niaj propraj spiritoj ke ni ne tenas mallaŭdindajn intencojn, ni alkredas al la mondo similajn bonintencojn. Tial ni bonvenigas vin, ne nur kun bonvolo kaj alta celo, sed kun alta fido.

Ni renkontiĝas por servo al homaro. En tutaj simpleco, honesteco, kaj honoro, eble estos skribita ĉi tie la konfeso de mondkonscienco, rafinita per la konsumantaj fajroj de milito, kaj farita pli sentema per la maltrankvila sekvo. Mi esperas tiun komprenadon kiu akcentos la garantiojn de paco, kaj kompromitojn al malpli da ŝarĝoj kaj pli bona ordo, kiu trankviligos la mondon. En tia atingo estos aldonita gloro al viaj standardoj, kaj al la niaj, kaj la ĝojado de homaro fariĝos la superega muziko de la tuta estonteco.

Parolado de Prez. Harding je Washington, Nov. 11, 1921.

Traduko de F-ino E. Ohman. (iom redaktita)

PAROLEJO

In but not about Esperanto | not over 500 words | free to all | signature and address required
En sed ne pri Esperanto | ne pli ol 500 vortoj | por iu senpage | nomo kaj adreso postulataj
(The editors express neither approval nor disapproval of statements under this head, the facts are on the authority of the person named. Not open for any articles upon Esperanto subjects proper.)

La Brita Literatura kaj Debata Societo anoncas siajn Literaturajn Konkursojn 1922ajn:

Premioj: por ĉiu konkurso: 1a premio 30ŝ. 2a premio 20ŝ.

1. Traduko el Angla Literaturajo. De 2,000 ĝis 3,000 vortoj.
2. Originala Novelo. De 1,000 ĝis 2,000 vortoj.
3. Originala Poemo. Ne pli ol cent linioj.

Kondiĉoj:—1. Konkursantoj, se membroj de la Societo, devas pagi 1ŝ. por ĉiu manuskripto: se ne-membroj, 2ŝ por ĉiu manuskripto. 2. Konkursantoj devas alpreni pseŭdonimon, kiu aperos sur la manuskripto. Ili devas skribi la nomon kaj adreson—kune kun la pseŭdonimo—sur aparta folio, kaj enmeti ĝin en koverton, sigelante ĝin kaj skribante la pseŭdonimon ekstere. Tiun koverton ili devas sendi kun la manuskripto. 3. Ĉiuj manuskriptoj fariĝos la propraĵo de la B. L. kaj D. S. La Komitato de B. L. kaj D. S. rezervas al si ĉiujn rajtojn pri publikigo de manuskriptoj. 4. La Komitato de B. L. kaj D. S. rezervas al si rajton, aŭ ne doni, aŭ dividi, iun ajn premion. Se manuskriptoj de sufiĉa merito estos ricevitaj, medalo aŭ medaloj estos aljuĝitaj. 5. Manuskriptoj devas atingi la sekretarion antaŭ Februaro 28a, 1922.

Hon. Sek.: Charles H. Edmonds,

“Rockwood,” High Road, Wembley, Anglujo.

XIV UNIVERSALA KONGRESO EN HELSINKI

UNUA KOMUNIKO (mallongigita)

1. **L. K. K.** La loka Kongresa Komitato konsistas el jenaj personoj: S-ro Albin Sandstrom, prez., Lektoro K. S. Ahonius, vic. prez., S-ro Vilho Setala, ĝen. sekr., S-ro G. Ĉernohvostov, sekr., kaj S-ro Leo Jalava, kasisto.

2. **Adreso.** La oficiala poŝta adreso de la Kongreso kaj de L. K. K. estas: XIV-a Kongreso de Esperanto, Helsinki (aŭ Helsingfors), Finnlando. Ĉiuj korespondadoj, koncernantaj la kongresajn aferojn, ankaŭ monsendoj, estu adresataj nur al tiu adreso. Telegram-adreso estas: Esperanto, Helsingfors.

3. **Aliĝo.** Samideanoj, dezirantaj aliĝi al la XIV-a estas petataj uzi la aliĝilojn eldonotajn de la L. K. K. La aliĝiloj estos dissendataj kun la plej multaj esperantaj gazetoj. Samideanoj, kiuj tiel ne ricevos la aliĝilon, petu ĝin de la L. K. K.

Samideanoj, kiuj jam nun aliĝas, sed pro ne antaŭviditaj kaŭzoj ne povas ĉeesti la kongreson, ricevos, se ili ne volas fariĝi helpkongresanoj, 75% de la pagita kotizo, se ili pri tio sciigas la L. K. K. antaŭ la 1-a da Julio 1922. Pri kurza diferenco la L. K. K. tamen ne respondas.

La samideanoj-aliĝontoj estas serioze petataj kiom eble plej baldaŭ aliĝi kaj pagi la kotizon.

4. **Kotizo.** La fikso de la Kongresa Kotizo estis tre malfacila al LKK. Ni konsideris, ke la sumo efektive pagota de la altvalutaj landoj povas esti pli alta ol tiu pagota de la malbonvalutaj, tamen ne tiel, ke la lastenomitaj kaŭzu puran malprofiton al la kongresa kaso. Tiel serĉinte ian mezon, ni venis al jena tabelo:

4 dolaroj.

Ĉiu pagas en la mono de sia lando.

Pluaj samfamilianoj pagas nur 60% de la kotizo.

Post la 1-a de Junio 1922 la kotizo altiĝos je 50%.

5. **Helpkongresanoj.** Samideanoj kiuj ne havos okazon ĉeesti la XIV-an kongreson, povos tamen helpi al ĝia bona sukceso, aliĝante kiel helpkongresanoj. La helpkongresano pagas la Kongresan kotizon kaj ricevos la Kongresan insignon kaj ĉiujn kongresajn dokumentojn.

6. **Garantia Kapitalo.** Por certigi la ekonomian rezulton de la XIV-a estas fondita speciala Garantia Kapitalo, al kiu la samideanoj estas petataj noti garantiojn po almenaŭ Fmk. 300:— La garantiitaj sumoj estos enkasigataj nur en la okazo ke la kongresaj elspezoj superos la enspezojn, kaj proporcie laŭ la ebla malprofito.

7. **Donacoj.** Sub ĉtiu rubriko ni notos donacojn, faritajn al la Kongresa Kaso. Ĉar la organizaj elspezoj estas tre grandaj, kaj nur parte povos esti repagataj per la kongresa kotizo, la LKK sin turnas al ĉiuj samideanoj, petante monsubtenon sub ĉtiu rubriko.

8. **Depono de Mono.** Laŭ interkonsento, kiun faros LKK kun la Kongresa Banko (nomo sciigota en la venonta komuniko), la samideanoj, kiuj deziras uzi la nunan tre favoran kurzon por rezervi al si finajn markojn, povas tuj sendi monon al la kongresa kasisto (sub

la oficiala adreso de LKK) kiu ŝanĝos ĝin en finnajn markojn kaj malfermos konton por la aliĝinto. Alvenante ĉitien dum la kongreso, la aliĝinto-deponinto povos libere disponi sian monon. La banko nuntempe pagas 7% renton por deponita mono.

La LKK ankaŭ jam nun volas atentigi al la estontaj kongresanoj pri tio, ke oni ĝenerale devus eviti sendon aŭ alporton de papermono, ĉar ŝanĝante papermonon oni ĉiam perdas en kurzo. Ni konsilas al la aliĝintoj laŭeble sendi kaj kunporti monon nur per bankĉekoj aŭ per kreditleteroj. Pro la tre malalta kurzo, uzata de la poŝto, ni insiste malkonsilas sendon de mono per poŝtmandato kaj respondkuponoj.

9. **Fakaj kunsidoj.** Personoj intencantaj kunvoki specialajn fakajn kunsidojn dum la kongreso, estas petataj pri tio kiom eble plej frue informi la LKK samtempe sciigante por kiom da personoj proksimume ili bezonas ĉambron kaj dum kiom da horoj. En la sekvontaj komunikoj estos sciigato al kiuj personoj la LKK komisios la lokan organizon de la diversaj fakaj kunsidoj.

10. **Ekspozicio.** La LKK intencas aranĝi dum la kongresa semajno grandan publikan propagandan ekspozicion pri Esperanto.

Por ke ĉitiu fariĝu kiom eble plej valora, instrua kaj impona, samideanoj ĉiulandaj estas urĝe petataj donace sendi al LKK en Esperanto eldonitajn presaĵojn, prospektojn, katalogojn, gvidlibrojn, gazetojn, librojn, sigelmarkojn, poŝtkartojn kaj aliajn ekspozindajn esperantaĵojn.

Personoj kiuj posedas gravajn, maloftajn dokumentojn, precipe pri la unuaj tempoj de Esperanto, kiujn ili ne povas donaci, estas tamen petataj pruntedoni la dokumentojn al la LKK, kaj rericevos ilin post la kongreso.

11. **Propagando.** Por fari tre bonan propagandon pri la kongreso, la samideanoj estas petataj kiel eble plej multe aĉeti kaj uzi la kongresajn poŝtkartojn kaj sigelmarkojn, baldaŭ eldonotajn.

13. **Sciigoj al aliĝintoj.** La LKK sendos ĉiujn kongresajn komunikojn presite al ĉiu aliĝinto kaj al la Esperanta gazetaro.

14. **"Esperanta Finnlando."** Laŭ interkonsento farita inter la LKK kaj la administracio de "Esperanta Finnlando," la kongresanoj ricevos la nomitan gazeton je specialaj favorprezoj, se ili abonas ĝin samtempe kiam ili aliĝas al la kongreso.

La Loka Kongresa Komitato de la XIV-a.

Oni ĵus sciigis nin pri la morto, Dec. 2an, de **William H. Huse**, instruisto kaj gimnaziestro el Manchester, N. H. Li estis spertulo kaj verkisto en la fakoj Ornitologio, Zoologio, kaj Mineralogio. Ano de la Pionira Esperanto Grupo, li kelkajn jarojn kondukis klasojn ĉe la Manchester Institute of Arts and Sciences. Li estis estinta estro de la E. A. N. A. Propaganda Komitato, kaj vic-delegito de U. E. A.

ENLANDA KRONIKO

Topeka, Kans.—Okt. 28. oni organizis ĉe la Centra Y. M. C. A. Topeka Esperanto Klubo, kies fondintoj estas: Rev. kaj S-ino J. H. Fazel, Ges. A. A. Austin, Ges. H. E. Buchanan, F-ino Irene Austin, D-ro W. J. Robb, F-ino Della Robb, S-ino Fred J. Hill, F-ino Opal Kennedy, Keith Montgomery, kaj Richard Gardner. Oni elektis oficistaro jenajn: prez., Rev. J. H. Fazel; v. p., Richard Gardner; sek., F-ino Irene Austin; kaj kas., S-ino H. E. Buchanan.

—Nov. 5. oni kunvokis samideanojn de la tuta ŝtato, sabaton posttagmeze al la Centra Y. M. C. A. Multaj ĉeestis la vesperan propagandan kunvenon por aŭdi interesajn raportojn pri la progresoj de Esperanto je Praha kaj aliloke, kaj la paroladojn anglajn kaj esperantajn. Rezulte de la kunveno oni starigis klason ĉiusabatan, kiun instruas S-ino A. A. Austin, kies unuan lecionon ĉeestis 27.

Montreal, Que., Can.—Prez. Bardorf paroladis antaŭ la Montreal Electric Club, kaj multaj ĉeestantoj montris sian intereson per aĉeto de ŝlosiloj, ktp.

—S-ro Pratley interesege raportis pri sia vojaĝo tra Esperantujo kaj pri la Praha kongreso. Li notis precipe la progresecon en Germanujo kaj la malgrandaj ŝtatoj de Eŭropo.

Boston, Mass.—Nov. 15. komencis D-ro Lowell kurson ĉe la Bostona Klubo, 507 Pierce Bldg. Proksimume 15 aliĝis al tiu ĉi pagata kurso, kaj oni proponas al si akiri kiom eble plej multe da Esperanto en dek aŭ dekdu lecionoj. Vizitas nin S-ro Gorani, arhitekto el Italio kaj diplomito de Parizo. Lastatempe revenis el New Mexico Samideano Roger Goodland.

—Oni memoru la kvinsabatan barĉon, Decembron la 31an.

Detroit, Mich.—La 8an de novembro, 1921, en nia Esperanto-Oficejo okazis granda kunveno, ĉe kiu estis priparolataj diversaj Esp. aferoj, precipe la plua Esperanto-movado en nia urbo. La diskutoj estis en Esperanto. La kursoj estas gvidataj de S-ro A. M. Koler dufoje ĉiusemajne: marde kaj vendrede. La kursanoj bone progresas.

Albert M. Koler, sekr.

San Francisco.—La 15an de Oktobro, 1921, ni festis nian sepan jar-kunvenon en Santa Clara Halo, Native Sons Bldg., San Francisco. Tiu ĉi ĉambrego estis bele ornamita per floroj kaj foliaĵoj. Sur la muroj troviĝis belartaj afiŝoj; sur tablo estis libroj kaj esperantaĵoj. S-ro A. S. Vinzent prizorgis la vendadojn kaj la kotizojn por U. E. A.

Je la 3.30a horo ptm. okazis la laborkunsido. S-ro Prez. B. F. Ames prezidis kaj F-ino M. D. Van Sloun deĵoris kiel Sek. La kunsido malfermiĝis per legado de la salutleteroj kaj per parolado de S-ro Ames pri la agadoj de la pasinta jaro, precipe pri la reorganizo de nia Asocio. Li sciigis al la kunvenintoj, ke la nomo de la Kalifornia Esperantista Rondaro estis ŝanĝita, kaj nun estas **Esperanto Association of California, Incorporated**. La Sekretariino legis la novajn statutojn de la Asocio. La samaj Direktoroj estis balote reelektitaj por la nuna jaro.

Post fermo de la kunsido la kunvenintoj iris al Hotel Stewart por la Festmanĝo. Oni alkondukis nin al la nova, belega "Blua Ĉam-

bro." Kiel bela la florornamita tablo! Kaj, kiel bongustaj la manĝaĵoj! Ĉio estis tiel mirinde kontentiga, ke ni volis resti kaj babili plu, sed devas okazi la vesperprogramo. Jam aŭdontaro atendis nian revenon en Santa Clara Halo.

Ni komencis, kantante nian himnon, "La Espero." Sekvis kantoj de bonega kantistino, Mme. N. Wanita; ludado de fortepiano de nia instruistino, Mme Light-Plise; deklamadoj de F-ino Isabel Munson; legado de Esperanta rakonto de S-ro Edw. Rosher, kaj konkurso de humoraj rakontoj de tri spertuloj—S-roj Myers, Peterson, kaj Vincent. Komuna kanto de "Malnova Temp'" fermis nian kunvenon tiel sukcesplenan ĝojigan.

M. D. Van Sloun, Sek.

—Dum muziksemajno en San Francisko, Kal., sub aŭspicoj de la Esperanto Asocio, la studentoj de Mme. H. Clavering-Wanita donis belan, interesan muzik-programon en Santa Clara Halo, Native Sons Building, 31 Oktobro.

Weehawken, N. J.—Kunvenis la okan kaj la 30an la Hudson County Esperanto Society. La societo preparas por la 25. Jan., 1922, grandan koncerton kun prelego; ili kontraktis kun "koloratura" kantistino de la ĉefurba Operejo, kiu kantas diverslingve ankaŭ esperante por komparigi la sonadon de la idiomoj. La prelegon faros S-ro James F. Morton, Jr., el New York. La koncerto okazos en la Altlernejo de Union Hill.

Nov. 5, 1921.

I take pleasure in announcing the fact that **Miss Alice B. Long, 9 Lefferts Place, Brooklyn, N. Y.**, has successfully passed the Supera Ekzameno with a mark of 82, and I therefore recommend that a diploma be granted to her.

Henry W. Hetzel, Chm. Exams. Com.

West Phila. High School for Boys.

PRESS NOTICES

The Topeka Capitol, Oct. 20—Esperantists to Meet Here, announcing a meeting to be held as a state convention of the Kansas Esperantists.

The Topeka Daily State Journal, Oct. 29—gave a cartoon to the local Esperantists and also told of their meeting of Oct. 28th.

Hudson County papers continue to report the meetings of the local society.

The Christian, 36 Bromfield St., Boston 8, Mass., in its October issue gave a full page to a translation of an Esperanto letter from Poland, together with an introduction explaining Esperanto's aims, uses, and status.

Bologne, Italy, has decreed the introduction of Esperanto as an optional study in all its public schools—some 100 classes—to begin Jan. 1, 1922.

ESPERANTO NEWS FROM HERE AND THERE

The Finns are making great preparations for the congress of 1922, recognizing that this gathering may determine the attitude of the League of Nations. Special ships will probably be sent from Hull, Antwerp, and Stettin. All signs point to an epochal meeting; 21 samideanoj have signed up for the congress already before the first communication.

The yearly congress of British Esperantists will be held in London, June 2 to 6, and will probably be the greatest and most important national congress of Esperantists that has ever yet occurred in England [or elsewhere]. At least a thousand kongresanoj are expected, and it is hoped many from foreign lands.

According to a letter from Russia the Esperanto movement there is now reunited. At the All-Russian Congress last summer but 21% of the 163 delegates were Communists, yet the congress adopted a resolution to uphold the Soviet regime and founded the Sovietlanda Esperanta Unuiĝo (S. E. U.), whose central committee includes: Drezen (pres.), Valentino, Devjatnin, Dmitriev, and others. A committee on the Language was also formed of spertuloj: Valentinov, Devjatnin, Deshkin, Dmitriev, Drezen, Fisher, Frenkel, Sakharov, and Sheharinsky. Up to the time of the congress there were three parties: "Eski-anoj," the propaganda Esperanto section of the Third Internationale; "Neŭtral-istoj," who objected to any political use of the language; and "Porsujanoj," or Second International Esperantists, who advocated all uses. "Now all parties are united in the S. E. U." [?]

The League of Nations having decided to investigate the matter of a recommendation that all lands encourage the introduction of Esperanto in the schools, it is up to the national societies (including the E. A. N. A.—tho we are not limited to the United States) to collect accurate statistics as to the instruction already tried out, the extent of Esperanto and of its literature, and the existence of possible instructors. In order to present to the League a precise plan of study, it has been decided to hold in Geneva an international conference upon Esperanto teaching under the patronage of the J. J. Rousseau Institute. It will be a working conference only, of some 30 or 40 experts preferably selected by the national societies. If you can attend send word immediately to the U. E. A.

The International Labor Office of the League of Nations has already taken up Esperanto as a practical agency and issued three circulars. For examples write in Esperanto to the Bureau International du Travail, Geneve, Switzerland.

The Japanese Esperantists held their eighth yearly convention at Tokio, Oct. 14-17. The J. E. Institute now has over 800 members of whom 118 have joined in the last two months. They sent a telegram to the Washington Conference in behalf of peace. The congress had some 100 members and over 500 attended the propaganda evening.

The Committee in charge of the 100th anniversary of Brazilian Independence has decided to use Esperanto in its prospectus and

publicity work. Any desiring information write immediately in Esperanto to La Agada Komitato, Commissao Executiva do Centenario, Bibliotheca Nacional, Rio de Janiero, Brazilio.

The Brazilian Chamber of Deputies has just approved a project recognizing the Brazilian Esperantist League as a public utility association.

From Rio de Janiero we have received the text of a petition to the League of Nations that that body give its moral support to Esperanto and explain the service that Esperanto can render to peace and the brotherhood of peoples. This petition prepared by the officers of the Brazilian Esperantist League is signed by over 200 other notables.

In Astrakhan during the first half year of 1921 777,000 rubles were collected for Esperanto. This permitted activity in propaganda, correspondence, literature, and dramatics. Two plays and a concert have already been given and two courses are functioning under Averin.

Courses or new groups are noted in Vologda, Golovski Kopi, Tomsk gv., Simbirsk, Malaarchangelsk, Kineshma, Urzhum, Kronstadt and Novorossisk, all Russia.

Kamen has installed Esperanto as an optional study at the 2nd soviet school.

In Minisinsk, Siberia on May 29th the People's Theater had an Esperanto evening and gave an Esperanto translation of Chekov's "The Bear." Baku also reports Esperanto dramatics.

Tsaritsin has issued 5000 copies of an Esperanto grammar and the Esperantists about Kronstadt have organized a cooperative to publish Esperanto textbooks.

At Moskow a club of a dozen spertuloj has been formed; pres., Drezen; sekr., Futerfas. Saharov is conducting two courses.

22 courses in the cities of Bulgaria during the past year.

Germana Esperantisto for October gives the following interesting statistics up to July, 1921.

Esperanto was taught in 1920 in the following schools: Auerbach i. V., Braunschweig, Bremerhaven, Chemnitz, Coethen, Essen, Frankfurt-an-Main, Freiburg i. Br. Greifswald, Mylau i. Vogtl., Niederhermsdorf, Neustadt i. Schli., Plauen i. Vogtl., Selb, Stettin, Weinbochla, Werdau i. Sa., Worms.—also in the public high schools of: Auerbach i. V., Braunschweig, Coethen, Dresden, Greifswald, Hannover, Hattingen, Leipzig, Nuremburg, Neugersdorf, Oederan, Plauen i. Vogtl., Uelzen (Hannover), Weinboehla i. Sa.

In the second half year of 1920 there were opened 70 courses beginning with 1266 students, of whom 796 completed their course. Also 62 courses began with 1342 students and are not yet completed—in all 132 courses with 2608 participants. Dec. 31, 1920 there were in the German Esperanto League 104 groups with 2129 members; June 30, 1921, 130 groups with 2801 members, a gain of over 31%. 17 groups have since been added and a membership of some 3500 is claimed.

RECENZEJO

Raporto de la Prez. de la L. K. kaj Akademio, 8 pp., 51 rue de Clichy, Paris, France,—resumas la historion de post julio, 1914. Oni havas pretigitan 2an oficialan eldonon (v. A. E. Oct. 1919) kaj korektaron de eraraj tradukoj en Universala Vortaro. Akademianoj pro la milito ne povis elektiĝi. Ĝis majo, 1920, oni eĉ ĉesis korespondadi. Majon, 1920, oni elektis novajn kaj jamajn akademianojn. Sekve oni demandis de la Akademianoj sian opinion pro -i sufikso kaj plimulto malaprobis. Ne aŭskultante neoficialan deziron de L. K.-anoj je Hago, oni esperis konsentigi ĉiun al konsilo de Akademio, sed vane. Ricevinte oficialan peton de L. K.-anoj, Prez. Cart komisiis al S-ro Grosjean-Maupin verkadon de raporto pri la demando. Oni ankoraŭ konsilas neuzadon de -io.

[Ni bedaŭras, ke oni ne kuraĝis elekti anon ĝis tiam senpartian por trakti tiun demandon. Por unueco dezirinde estas ĉies fido en la senpartia agado de Akademio. Ni aldonu ke Amerika Esperantisto sekvas laŭlegan decidon de Lingva Komitato pri la demando. Plie, se iu povas pruvi al ni per laŭvorta cito ke la Lingva Komitato iam faris decidon (aŭ konsili aŭ) malkonsili uzadon de -io kiel landnoma finaĵo, A. E. sekvas tiun decidon ĝis la L. K. alie permesas. Ni tamen opinias ke L. K. nia lingva registaro*, kies estro estas la Akademio, lasos al la samideanoj liberecon, tial ĝis tiam decidon ni ne malpermesas laŭvolan uzadon. Persone mi malaprobegas la solvon nun proponitan de E. Finnlando, Esperanto, kaj E. Triumfonta pro ĝia malordo kaj memora malfacilego; prefere, en ĉiuj progresoj ni provu ekpaŝi al, ne de logikeco kaj ordo. Prujno].

*“En 1908 la Lingva Komitato.....starigis E. Akademion de 18 anoj, kies devo estas esplori la demandojn submetitajn al la L. K., kaj formuli decidojn laŭ la opinioj kolektitaj pri tiuj demandoj ĉe la lingvokomitatoj.” Of. Gaz. Sept., 1921.

Eŭropo Unuigita (No. 1), Zielinski, 32 pp., 25 Pstrs., at Panteleimon Han, Galata, Constantinople, is an essay on a practical pacifist program, in parallel versions French and Esperanto, excellently printed, and well reasoned. The Esperanto is good, tho a lack of complete vocabulary knowledge shows itself at times as “introduko” por enkonduko.

Principo de la Movado por Ĉasta Vivo, 29 pp., 0.3 f., obtainable from D. Roskes, van Loostraat 68, Hago, Netherlands.

Raportoj de Sekcioj pri (1) Komuna Vortaro, (2) Teknika kaj Scienca V., 8 pp., E. C. O.

Oficiala Gazeto, Sept., 1921, contains the report of Prez. Cart of the L. K. and the report of the K.K.K. to the Praha congress including the preliminary report upon the reorganization and unification of Esperanto control.

Ĉu la Kulturitaj Nacioj Bezonas Kristanismon, Salokannel, 16 pp., 3 R. K., O. Y. Movado A. B., Kasarminkatu 20, Helsinki, Suomio, Finland—a collection of religious anecdotes in faultless Esperanto sold for the benefit of the blind.

Esperanta Legolibro, Setala, 3a eld. ilustrita, 112 pp., 12 Fmk. at the Esperanto Oficejo, Kasarminkatu 20, Helsinki, Finland.—We have nothing but praise for this book and the method of learning Esperanto that it uses. It is a book of carefully graded readings, highly interesting in themselves, where the grammatical rules appear bit by bit, not as formal rules but as examples amid the text. The rules are emphasized by a series of proverbs and there is an excellent clear explanation of the article, the choice of words, etc., near the end of the book. The texts given are complete stories, etc., mostly drawn from the best Esperanto sources in the world. We highly recommend this book as a beginner's book of Esperanto, especially for isolated Esperantists.

Elektitaj Versaĵoj, Balmont, (Nekrasov), 8 pp. & cover, edited by Ĥersona Esperantista Societo—a collection of a dozen poems.

Esperanta Krestomatio, Valentinov, 32 pp. & cover, obtainable as is the above—from M. S. Valentinov, Esperantista Oficejo de Narsvjazi, Ĉudovskoj per., No. 6, Moskvo.

Unua Kajero, 32 pp., .30 sv. fr. at Eldonejo Nova Tempo, Mollardgasse No. 55, Austrio—contains in its well printed pages a number of interesting stories from a paragraph to two pages in length.

Essai sur la Derivation Comparee, Aymonier, 132 pp., 5 fr. at O. C. E., 51, rue de Clichy, Paris, France—a long dissertation in French, setting forth the qualities of Esperanto and its similarity to other European tongues. It should be of use to the French propagandist.

Freytum, organ of the Frey-bund, 2. 1 Phillipstr., Berlin N. W., Germany, for Oct., 1921 gives an item upon the victorious progress of Esperanto, and has in Esperanto a proposal that Esperantists become a part of the Freybund.

Ingenieur Zeitung, July 8, Cothen-Anhalt, Germany, prints an Esperanto summary of an article on the new metal spray method of Chemist Schoop.

Les Echos, Sept. 14, 1921, a large commercial weekly of 2 rue Martel, Paris, France, announces that it will translate free any commercial letters or documents from or into Esperanto received by its advertisers.

Le Cuir, a leading leather journal of Paris, France, is also making use of Esperanto, and wishes addresses of all interested in leather.

Sonne der Wahrheit, monthly organ of the German Bahajbund Alexanderstr. 3, Stuttgart, 30M per year, contains two pages of Esperanto including part of Abdul Baha's Stuttgart speech. There will be Esperanto in each number. We must point out that in such an article the line of division between words used by Abdul Baha and the conclusions of the writer be clearly defined. We judge that the division here comes before "La principo de universala lingvo."

Esperanta Dokumentaro kaj. 31, March, 1921. Dua Universala Kongreso de E. (Hago), 112 pp., 3 f. at E. C. O., 51 rue de Clichy, Paris, France, contains the full official account of the preparations for and daily proceedings of the congress as reported by the secretary, Mme. Cense; also minutes of the department meetings. A most interesting volume about an epoch-making congress.

FRENCH THE LANGUAGE OF DIPLOMACY

William Allen White reports that his fellow newspaper worker, William Jennings Bryan, was moved to enthusiasm by the speech of Briand at the Washington Conference. As the French Premier began to move onward toward the high spots and fell into the rousing rhythms of oratory, Mr. Bryan sniffed the air like an old fire horse. In another moment the current of the Frenchman's eloquence had seized the Commoner and he leaped to his feet and applauded violently.

As soon as the din was over the interpreter began the translation into English. With each sentence he brought out some new warlike determination of France, and Mr. Bryan's face fell accordingly. At the end he was silent and his hands were tightly clasped in front of him. It was only the French which had moved him. He had been applauding not sentiments but sounds. —N. Y. World, Nov. 30, 1921.

SIAMESE-ENGLISH, AS WRIT

An advertisement in a Siamese newspaper reads:

"The news of English, we tell the latest. Writ in perfectly style and most earliest. Do a murder get commit we hear and tell of it. Do a mighty chief die, we publish it, and in borders of somber. Staff has each one been college, and writ like the Kipling and the Dickens. We circulate every town and extortionate not for advertisements. Buy it."

EDITORIAL MEDITATIONS

Someone from Russia has sent us some copies of *Časopis Pro Zdravotnictvo*, alias *Jurnal dla Gigieny*, alias *Journal Tchecoslov-aque d' Hygiene*. They are almost entirely in Bohemian and look interesting, but as we only understand the pictures and the occasional French summaries, we will gladly pass them along to some one more expert. Postage 8 cents.

A number of samideanoj are working upon a new cover design for A. E., long needed. We would welcome other competitors.

OFFICE NOTES

If any one in the Middle West would like to use the Association's collection of lantern slides—some 200—before their return to the East write immediately to Rev. John H. Fazel, Skoltestro, Topeka, Kansas.

The Propaganda Committee has been duly constituted as follows: Dr. D. O. S. Lowell, Hon. Chairman, 507 Pierce Bldg., Boston, Mass.; Prof. Raymond T. Bye, University of Penna., Philadelphia, Penna.; Mr. B. E. Meyers, Redwood City, Calif.; Prof. C. M. Wir- ick, 5515 W. Adams St., Chicago, Ill.

In accordance with the expressed wish of the 1921 Congress this Committee will endeavor to get in touch with responsible Esperantists in the various "Sections" of E. A. N. A., and urge them to revive the interest in Esperanto which was necessarily lessened during the World War.

AMERIKA ESPERANTISTO

OFFICIAL ORGAN of
The Esperanto Association of North America, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the
International Auxiliary Language, Esperanto.

Yearly Memberships: Regular \$1.00; Contributing \$3.00; Sustaining \$10.00; Life Members \$100.

CO-EDITORS: NORMAN W. FROST

H. M. SCOTT

MRS. I. M. HORN

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo.—Classes Monday and Tuesday evenings at 8.00.—Meetings Thursday evenings at 2508 Vine St. Address Vinton Smith, 530 62nd St., Oakland, Calif.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta-Rondo; L. D. Stockton, Bibliotekisto, 420 15th St.

SAN FRANCISCO, CALIF.

San Francisco Esperanto Rondo; meets second Monday eve., 414 Mason St., Santa Clara Hall. F.ino Evelyn M. Rosher, 125a Beulah St. Esperanto Association of California, Inc., meets first Tuesday evenings, Room 121 Chronicle Bldg., San Francisco. M. D. Van Sloun, Secy., 946 Central Ave.

MONTREAL, CANADA.

Montreal Esperanto Association meets each Tuesday and Thursday at 8.15 P. M. in Room 13, The Tooke Bldg., Sec., Miss E. Strachan.

Esperanto meetings every Saturday evening at 8 P. M. at 20 Selkirk Ave. ALL are welcome.

TORONTO, CANADA.

The Toronto Esperanto Club meets every Saturday at 7. P. M. at the Friends' Meeting House, cor. Maitland & Jarvis Sts. Sec., E. M. Gundy, 173 Spadina Road.

WASHINGTON, D. C.

La Kabea Esperanto Klubo meets every Wednesday, at 8.30 P. M., at the Thomson School, XIIth and L Sts., N. W. Sin turnu al B. P. M., 1918 Sunderland Place.

Kolumbia Esperanto Asocio. Public meeting third Wednesday of each month, 8.30 P. M., XIIth and L Sts., N. W. Free class at 7.30 P. M. every Wednesday, same address.

CHICAGO ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park. Jaroslav Sobehrad, Sec'y, 5625 23rd Rd., Cicero, Ill.

La Esp. Oficejo. 1669 Blue Island Ave. Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate. 19

BOSTON, MASS.

Boston Esp. Soc., 507 Pierce Bldg., Copley Sq. Meets Tues., 7 P. M. Miss A. Patten, Sec.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society. Business Institute, every Friday, 8.00 P. M.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Mrs. E. C. Flint, Sec., 16 Sherman St.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary. Group Charter—\$1.00.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 507 Breitmeyer Bldg., open daily. Library at disposal of everybody daily, 7 A.M.-9 P.M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P. M.

La Pola Esperanto Asocio, 1507 E. Canfield Ave. B. Lendo, Sek. 3596—29th St.

HEBRON, NEBRASKA.

La Hebrona Grupo kunvenas ĉiun Jaŭdon 8 P. M., 660 Olive Ave., kaj ĉiun Dimanĉon 10 A. M., 500 Olive Ave. Roland Jeffery, Pres., Harry Hogrefe, Vice-Pres.

HOBOKEN, N. J.

"I.O.O.F. Esperanto Club No. 1 of Greater N.Y." meets every Tuesday at 8.30 P. M. in 61 First St., 3rd Floor West. All welcome. Pres., Mrs. M. O. Haugland; Sec'y Wm. Preusse; Instructor, A. Mendelson. Address all communications to the secretary at above address.

NEW YORK CITY, N. Y.

The New York Esperanto Society, Miss L. F. Stoeppler, Sec., 105 West 94th St. The Barĉo, or Esperanto Supper, is held on the fourth Sunday of each month 6.45 P. M. at Hotel Endicott, 81st St. and Columbus Av.

La dimanĉa kunveno, al kiu ĉiuj estas bonvenaj, okazas je la tria horo, posttagmeze, ĉiun dimanĉon, ĉe la loĝejo de S-ro Joseph Silbernig, 229 East 18th St., Manhattan.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo; S. Kozminski, Sek., 3406 Meyer Ave.

ERIE, PA.

La Pola Studenta Societo, Prof. E. Bobrowski, ing., St. John Kanty College eldonas ½-jaran ĵurnalon, "La Studento," jara abono \$1.00.

PHILADELPHIA, PA.

Phila. Esp. Soc. Miss Marie Knowlan, cor. Sec., 1420 18th St. Meets 4th Fri., Hotel Hanover, 12th and Arch Sts.

Rondeto de Litovaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

Esperanta stelo de Polujo. Sekr., S. Zysk. Kunvenas mardon vespere inter 8-10 h., 507 N. York Ave. 19

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art. J. D. Hailman, Sec., 310 S. Lang Ave. Fridays, 8 P. M.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists. S-ino B. H. Kerner, Sek., 629 Summit Av., 3d Tuesdays, 8 P. M. 19

Atentu!

Aliĝo. Kiel Kongresanoj estos registrataj nur la personoj, kiuj pagis la kongresan kotizon.

Ĉar por la bona prospero de la kongresaj laboroj estas tre necese, ke la LKK jam tuj en komenco havu je sia dispoŝo ŝufiĉe da mono, la samideanoj-aligontoj estas petataj kiom eble plej baldaŭ aliĝi kaj pagi la kotizon.

Helpkongresanoj. Samideanoj kiuj ne havos okazon ĉeesti la XIV:an kongreson, povas tamen multe helpi al ĝia bona sukceso aliĝante kiel helpkongresanoj. La helpkongresano pagas la kongresan kotizon kaj ricevos la kongresan insignon kaj ĉiujn kongresajn dokumentojn.

Garantia kapitalo. Por certigi la ekonomian rezulton de la XIV:a estas fondata speciala Garantia Kapitalo al kiu la samideanoj estas petataj noti po almenaŭ Fmk. 300:—. La garantiitaj sumoj estos enkasigataj nur en la okazo ke la kongresaj elspezoj superos la enspezojn kaj proporcie laŭ la ebla malprofito.

Donacoj. Ĉar la organizaj elspezoj estos tre grandaj, kaj nur parte povos esti repagataj per la kongresa kotizo, la LKK sin turnas al ĉiuj samideanoj kun peto pri monsubteno al la kongresa kaso.

Depono de mono. Laŭ interkonsento kiun faris la LKK kun la Osakepankki ulkomaankauppa varten (Akcia Banko por eksterlanda komerco) la samideanoj, kiuj deziras uzi la nunan tre favoran kurzon por rezervi al si finnajn markojn, povas tuj sendi monon aŭ senpere al la banko aŭ al la kongresa kasisto, kiu ŝanĝos ĝin en finna mono kaj malfermos konton por la aliĝinto. La banko nuntempe pagas 7 % renton por deponita mono.

La LKK atentigas la estontajn kongresanojn pri tio, ke oni ĝenerale devas eviti sendon aŭ alporton de papermono, ĉar ŝanĝante ĝin oni ĉiam perdas en kurzo. Precipe en Finnlando eksterlanda papermono ne estas volonte akceptata de la bankoj. Ni konsilas al la aliĝontoj laŭeble sendi kaj kunporti monon nur per bankĉekoj aŭ per kreditleteroj. Pro la tre malalta kurzo uzata de la poŝto, ni insiste malkonsilas sendon de mono per poŝtmandato kaj respondkuponoj.

Loĝado. Koncerne la loĝadon la aliĝantoj bonvolu atenti la sciigojn en la komunikoj.

La kongresanoj ricevos senpage la Kongresan Libron kaj ĉiujn oficialajn kongresajn dokumentojn. Krom tio la aliĝantoj povas mendi je favoraj prezoj la bele ilustritan turistan gvidlibron, „Vojaĝado en Finnlando“ kiu interese priskribas la plej vidindajn lokojn en Finnlando, kaj aliajn atentindajn presaĵojn, cititajn en la preztabelo.

Laŭ deziresprimo de la Praha Kongreso ni akceptas ankaŭ donacetojn por la eldona kaso de blindaj esperantistoj, pri kio ni atentigas la aliĝantojn.

La LKK cetere sendos al la aliĝantoj ĉiujn komunikojn kaj petas ilin en sia propra intereso plej atente trastudi ĉiujn.

La Loka Kongresa Komitato de la XIV:a.

Adreso poŝta (ankaŭ por monsendoj):

XIV:a Kongreso de Esperanto. Helsinki. Finnlando (aŭ Helsingfors, Finnlando).

Adreso telegrafa:

Esperanto, Helsingfors.

Tabelo de la kotizoj kaj prezoj.

Kotizo	Poŝtkarto 1 ekz.	Glumar- koj 1 folio	Vojaĝado en Finn- lando	„Esperanta Finnlando“ (Nur por kongresanoj)
<i>Markoj:</i>				
Finnlandaj	50:—	—:60	3:—	5:— 24:—
Germanaj	60:—	—:60	3:—	6:— 40:—
Litovaj	60:—	—:60	3:—	6:— 40:—
Estonaj	150:—	2:50	12:50	25:— 180:—
Polaj	500:—	10:—	50:—	100:— 640:—
<i>Kronoj:</i>				
Svedaj	20:—	—:10	—:50	1:— 4:—
Danaj	20:—	—:13	—:65	1:30 4:80
Norvegaj	20:—	—:15	—:75	1:50 5:60
Ĉekoslovakaj . . .	60:—	—:60	3:—	6:— 36:—
Aŭstrijaj	300:—	5:—	25:—	50:— 320:—
Hungaraj	150:—	2:50	12:50	25:— 160:—
<i>Frankoj:</i>				
Francaj	25:—	—:25	1:25	2:50 12:—
Belgaj	25:—	—:25	1:25	2:50 12:—
Svisaj	20:—	—:13	—:65	1:30 4:80
<i>Levoj:</i>				
Rumanaj	60:—	—:60	3:—	6:— 40:—
Bulgaraj	60:—	—:60	3:—	6:— 40:—
<i>Diversaj monunuoj:</i>				
Brita imperio. . .	20/—	—/1½	—/7½	1/5 4/10
Nederlando . . .	12:—	—:08	—:40	—:80 2:80
Hispanio. . . .	20:—	—:15	—:75	1:50 5:60
Italio	30:—	—:30	1:50	3:— 16:—
Grekio	80:—	—:80	4:—	8:— 44:—
Jugoslavio	80:—	—:80	4:—	8:— 44:—
Latvio	150:—	2:50	12:50	25:— 180:—
Usono	4:—	—:02	—:10	—:20 1:—

ESPERANTA FINNLANDO

1922

INTERNACIA REVUO RIĈE ILUSTRATA

SPECIALA INFORMANTO PRI LA **XIV** UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

BONSTILA, NUR ESPERANTA, INTERESA
NECESEGA POR ĈIU KONGRESANO
KAJ POR ĈIU NEKONGRESANO

PREZO DE JARA ABONO :

1: 25 dolaroj, 3: 50 guldenoj, 5: — svedaj kronoj, 6: — danaj kronoj, ŝilingoj, svisaj frankoj. 7: — norv. kron., pesetoj, 15: — francaj kaj belgaj frankoj, 20: — liroj, 30: — finnaj markoj, 45: — ĉekoslov. kronoj, 50: — germanaj kaj litoviaj markoj, rumana kaj bulgara levo, 55: — dinaroj, drakmoj, 200: — hungaraj kronoj, 225: — estonaj markoj, latviaj rubloj, 400: — aŭstria kronoj, 800: — polaj markoj.

Favorprezoj nur por kongresanoj notitaj en la preztabelo de la aliĝilo.

Abonojn ekceptas

*Esperanto — Oficejo Finnlanda
Kasarminkatu 20. Helsinki.*

PRESEJO DE K. F. PUROMIES, A.-S.

HELSINKI, HIETALAHDEN POHJOISRANTA 17

||

||

||

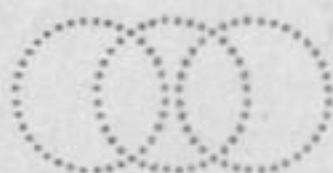
Plenumas ĉian laboron en la branĉo de presarto.

Plena librobindejo kun modernaj maŝinoj.

Rapida kaj akurata plenumo.

Unuaklasa laboro.

Moderaj prezoj.

Centra presejo esperantista en Finnlando

Reklamoj \$20. po paĝo— $\frac{1}{4}$ paĝaj aŭ pli—10 numeroj sen ŝanĝo \$150. Perantoj skribu, pri rabato.

Propagandisto—Mi paroladis antaŭ grandan aŭdantaron kaj entuziasmigis ilin.
Sagulo—Ĉu vi vendis lernilojn aŭ starigis kurson?
Propagandisto—Ne! Sed mi esperas ke ili tion faros.
Sagulo—Vana Espero! Kial vi ne vendis tietiam

—!PROPAGANDA PACKETS!—

1. Primer of Esperanto, O'Connor.—regular list price: \$ .10.
2. Handy Vocabulary, O'Connor. — regular list price: .10.
3. Kolomba Premio (or La Mopso de Lia Onklo).
4. One other piece of Esperanto literature (our selection).
5. "Teacher's Number" of A. E.

Together these catalog \$ .50; we will sell four packets for \$1.00.

The Esperanto Office, Pierce Bldg., Copley Sq., Boston 17, Mass.

MISERERE (Wagnalls) kaj THAIS (France) Po \$.50.

La ROZUJO ĈIUMILJARA (Wagnalls)

La AKROBATO de Nia Sinjorino

BLANCHE, la Virgulino de Lille (Schubin)

MIMI, Rakonto pri la Latina Kvartalo

dum la Milito (Giesy)

Po \$.35.

La unuaj eldonaĵoj tradukitaj de

S-RO EDWARD S. PAYSON

Prezidanto de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko

Aĉeteblaj ĉe la Esperanto Office,

Po \$0.35

Pierce Bldg., Copley Sq., Boston, Mass.

B. E. S.-a

ADRESARO de ESPERANTISTOJ

el ĉiuj landoj

2a eldono, estas praktike aranĝita broŝuro,
bezonega por ĉiu esperantisto, eldonita de

Bohema Esperanto Servo, Moravany,
Bohemujo, Ĉeĥoslovakio.

Aligu tuj al 3a eldono, sendante ĝustan adres-
on kaj informojn kune kun \$.36.

\$0.27 je The Esperanto Office, 507 Pierce
Bldg., Boston 17, Mass., Usonia.

ESPERANTA FINNLANDO

1921

1921

Eliros, same kiel en 1920, kiel
RIĈE ILUSTRATA MONATA REVUO
INTERESA POR LA TUTA MONDO
En 1920 entute 328 paĝoj, pli ol 150 bildoj

Abonprezoj: 1 jaro $\frac{1}{2}$ jaro
En tinna mono— 22. 18. Fmk.
En Usona bankbileto aŭ ĉeko—1.25 .70 Dol.
Specimenoj, prospektoj, abonprezoj en divers-
nacia valuto aŭ frankite ĉe

ESPERANTO-OFICEJO FINNLANDA

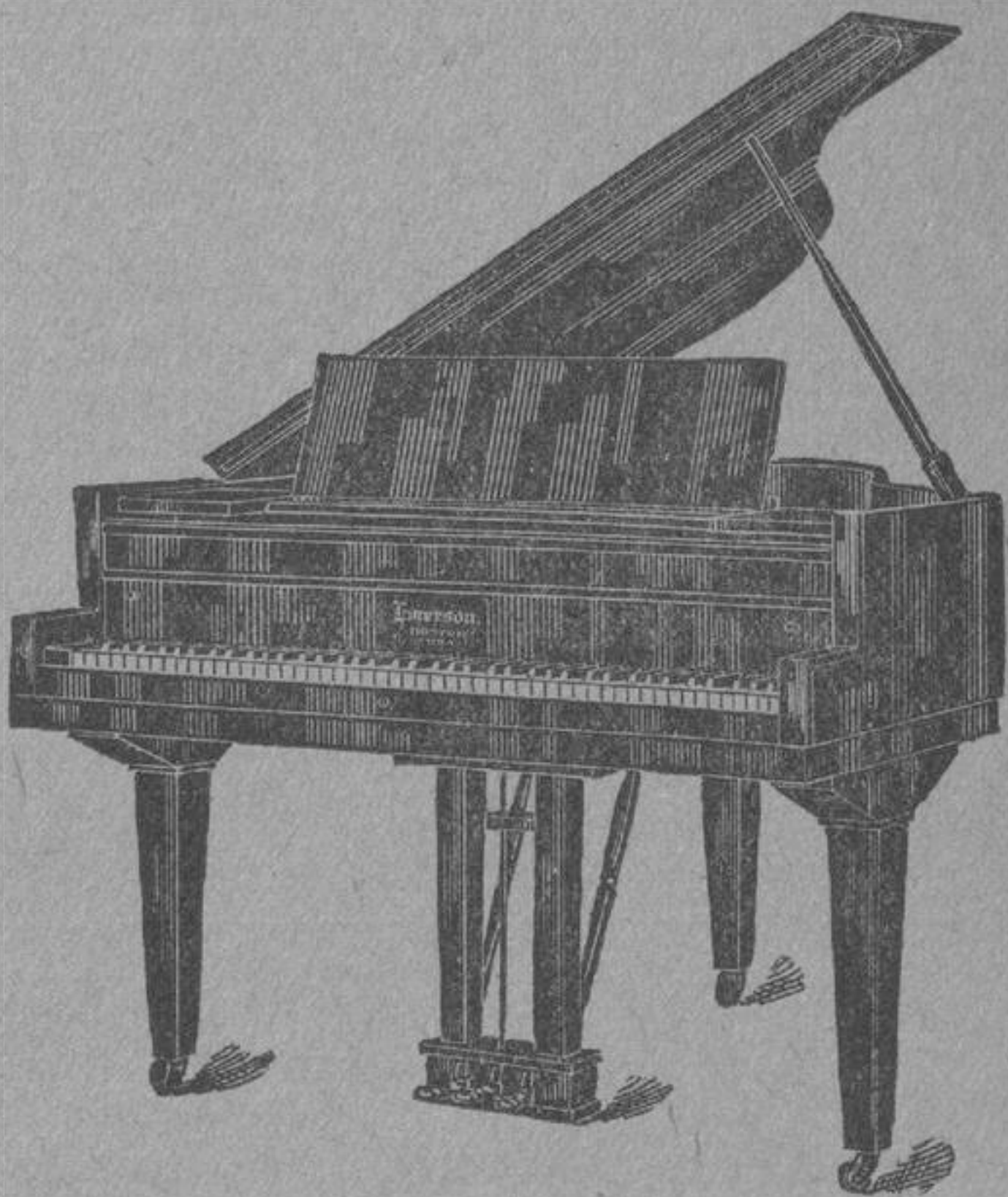
Pro la granda plibonigo de Finnlanda valuto
en lastaj tempoj, la prezoj eventuale plialt-
igotaj. Tial abonu senprokraste!

ELDONA AKCIA SOCIETO OTAVA

Publikiganto:

Kasarminkatu 20, Helsinki.

La
“Cherita
Grand”

2

Longa

56

Colojn

S

Kiel Esperanto, la universala
lingvo, entenas en si ĉiujn el la
plej bonaj elementoj de ĉiuj ling-
voj kaj prezentas novan kaj tute
apartan peron, tiel ankaŭ la
“Cherita Grand,” eltirante el di-
versaj fontoj, montras tre unikan
instrumenton; la plej malgranda
“Grand.”

EMERSON PIANO CO.

[Fondita 1849]

EDWARD S. PAYSON, President

Boston, Mass., Usono